

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 505/2018-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDAKČIA], [REDAKČIA], v mene ktorej koná advokát [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 40/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 40/2011 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Ústavnému súdu bola 7. mája 2018 doručená po formálnej aj obsahovej stránke identická sťažnosť sťažovateľky. Jediným rozdielom je skutočnosť, že pokiaľ pri sťažnosti doručenej ústavnému súdu 30. apríla 2018 koná v mene advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „advokátska kancelária“), advokát [REDAKOVANÉ], v prípade sťažnosti doručenej ústavnému súdu 7. mája 2018 už v mene advokátskej kancelárie koná advokát [REDAKOVANÉ].

Z priložených splnomocnení, ktoré sťažovateľka ústavnému súdu predložila, je zrejmé, že splnomocnenie z 25. apríla 2018 doručené ústavnému súdu 30. apríla 2018, ako aj splnomocnenie z 30. apríla 2018 doručené ústavnému súdu 7. mája 2018 je podpísané v mene advokátskej kancelárie advokátom a konateľom [REDAKOVANÉ]. Vzhľadom na uvedené je v záhlaví tohto uznesenia uvedený len advokát [REDAKOVANÉ].

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania v procesnom postavení žalobkyne. Napadnuté konanie sa začalo podaním žaloby zo strany sťažovateľky 1. marca 2011 proti žalovanému [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“). Sťažovateľka sa proti žalovanému domáha v napadnutom konaní náhrady škody spôsobenej hrubým porušením povinností advokáta.

Sťažovateľka sa už sťažnosťou, ktorá bola doručená ústavnému súdu 13. júla 2016, domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva

na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 507/2016 z 25. októbra 2016 (ďalej len „nález vydaný v napadnutom konaní“) rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené boli. Okresnému súdu bolo prikázané, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov. Zároveň ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € a náhradu trov konania v sume 331,13 €. Nález vydaný v napadnutom konaní nadobudol právoplatnosť 9. januára 2017.

Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza: *„Od podania ústavnej sťažnosti prešli dva roky a Okresný súd Košice II do dnešného dňa nerozhodol. Posledným úkonom súdu pred rozhodnutím o ústavnej sťažnosti bolo vydanie uznesenia dňa 19. januára 2016, ktorým rozhodol o ustanovení znalkyne [REDAKOVANÉ]. Súd určil lehotu na vyhotovenie znaleckého posudku 70 dní od doručenia spisu (na žiadosť znalkyne bola lehota vzhľadom na zaneprázdnenosť predĺžená). Spis bol odoslaný znalkyni 23. júna 2016.*

27. januára 2016 boli súdu doručené námietky odporcu, ktorými odporca namietal ustanovenie znalca za nehospodárne a neúčelné, pričom 1. februára 2016 bolo odporcom doručené aj odvolanie v časti určenia povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Dňa 8. februára 2016 okresný súd predložil námietky spolu s odvolaním Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie, pričom krajský súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice II.

Dňa 9. februára 2016 Okresnému súdu Košice II bol doručený súhlas so vstupom do konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaného z dôvodu, že žalovaný, ako advokát bol poistený v čase vzniku škody v poisťovni [REDAKOVANÉ]

17. októbra 2016 bolo doručené súdu ospravedlnenie za nevyhotovenie znaleckého posudku znalkyňou z dôvodu zdravotných problémov, spolu so žiadosťou o ustanovenie iného znalca.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Košice II porušené.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/40/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR (slovom: päťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť na účet advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedený v [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony v zmysle § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov spolu s DPH) sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] v sume 390,50 eur (slovom: tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov), na účet advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedený v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní v období do právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 507/2016 z 25. októbra 2016

Sťažovateľka sa vo svojej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (ďalej len „označené práva“) nielen v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 507/2016 z 25. októbra 2016, ale, ako to vyplýva z obsahu jej sťažnosti, v celom doterajšom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 C 40/2011.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Nález vydaný v napadnutom konaní nadobudol právoplatnosť 9. januára 2017. Keďže predmetom konania sp. zn. III. ÚS 507/2016 bolo namietané porušenie základného

práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v tom istom konaní (sp. zn. 17 C 40/2011), ústavný súd vzhľadom na citovaný text § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky v období do nadobudnutia právoplatnosti nálezu sp. zn. III. ÚS 507/2016 z 25. októbra 2016, t. j. v období do 9. januára 2017, pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

II.2 K namietanému porušeniu označených práv v napadnutom konaní v období od právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 507/2016 z 25. októbra 2016

Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto k rešpektovaniu, resp. naplneniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Ústavný súd vyzval v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti okresný súd na vyjadrenie k sťažnosti so zameraním sa na úkony súdu po vydaní nález, ako aj na aktuálny stav konania.

Okresný súd v prípise sp. zn. 1 Spr V 483/2018 zo 16. júla 2018 predložil chronologický prehľad úkonov v napadnutom konaní po vydaní nálezu ústavného súdu:

„... - dňa 27. 9. 2016 bola ustanovená znalkyňa vyzvaná na oznámenie, v akom časovom horizonte vypracuje a doručí znalecký posudok a zároveň na oznámenie dôvodov, ktoré jej bránia vo vypracovaní znaleckého posudku.

- dňa 30. 9. 2016 bol spis vyžiadaný od ustanovenej znalkyne za účelom jeho predloženia Vášmu súdu, z ktorého bol vrátený 27. 10. 2016.

- dňa 20. 10. 2016 oznámila ustanovená znalkyňa (pred vrátením jej spisu na vypracovanie znaleckého posudku), že z dôvodu vážneho zdravotného stavu – absolvovania intenzívnej onkologickej liečby, nie je schopná, a to ani v blízkom časovom horizonte vypracovať znalecký posudok. Požiadala preto o ustanovenie iného znalca.

- na základe uvedeného oznámenia bolo dňa 16. 11. 2016 vydané uznesenie o zmene znalca.

- proti uzneseniu zo dňa 16. 11. 2016 sa žalovaný odvolal dňa 1. 12. 2016.

- odvolanie bolo 14. 12. 2016 zasielané sťažovateľke a znalcovi.

- dňa 20. 12. 2016 bol daný pokyn pre predloženie spisu odvolaciemu súdu.

- dňa 5. 1. 2017 bol doručený nález Ústavného súdu SR pod sp. zn. III. ÚS 507/2016.

- po vyjadrení zákonnej sudkyne k nálezu bol spis dňa 15. 2. 2017 predložený rozhodnutie odvolaciemu súdu.

- dňa 27. 11. 2017 bol spis vrátený bez rozhodnutia z Krajského súdu v Košiciach ako bezdôvodne predložený.

- dňa 3. 1. 2018 došlo k zmene zákonnej sudkyne v dôsledku preloženia pôvodne konajúcej zákonnej sudkyne na Krajský súd v Košiciach.

- nová zákonná sudkyňa na základe rozhodnutia odvolacieho súdu rozhodla o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu, ktoré bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, a to uznesením zo dňa 23. 3. 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. 4. 2018.

- dňa 18. 5. 2018 bol spis zaslaný na vypracovanie znaleckého posudku ustanovenému znalcovi.“

Predseda okresného súdu v závere uviedol: „Z chronológie vyššie uvedených úkonov je preukázateľné, že dĺžka predmetného konania bola zapríčinená i objektívnymi

dôvodmi. Prvým z nich bolo oznámenie prv ustanovenej znalkyne o vážnom zdravotnom stave, pre ktorý nemohla znalecký posudok vypracovať a vrátenie spisu bez vypracovania posudku. Následne došlo v konaní k zmene znalca. Druhým dôvodom, závažne ovplyvňujúcim dĺžku konania, bolo predloženie spisu krajskému súdu. Jednalo sa síce o bezdôvodné predloženie, napriek tomu sa spis na tomto súde nachádzal niekoľko mesiacov (15. 2. 2017 – 27. 11. 2017), čo ale tunajší súd nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Tretím dôvodom bola zmena zákonnej sudkyne po preložení pôvodne konajúcej zákonnej sudkyne na súd vyššieho stupňa, ktorá sa musela so všetkými prerozdelenými spismi postupne oboznamovať, čo si vyžadovalo značný časový priestor.

Bez ohľadu na zohľadnenie či nezohľadnenie mnou uvádzaných dôvodov ústavným súdom považujem sťažovateľkou požadované finančné zadostučinenie za neprimerane vysoké.“

Nahliadnutím do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 17 C 40/2011 považoval ústavný súd za preukázané, že 16. augusta 2018 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok súdneho znalca [REDAKOVANÉ] č. 27/2018, ktorý bol následne okresným súdom zasielaný účastníkom konania na vyjadrenie. Okresný súd pokynom z 22. augusta 2018 nariadil v napadnutom konaní pojednávanie na 13. november 2018.

Ako z uvedeného chronologického prehľadu úkonov vyplýva, okresný súd po vydaní nálezu v napadnutom konaní a po tom, ako mu ustanovená znalkyňa oznámila, že z dôvodu podstúpenia intenzívnej onkologickej liečby nie je schopná vypracovať znalecký posudok, bezodkladne uznesením zo 16. novembra 2016 rozhodol o zmene ustanoveného znalca s tým, že ustanovený znalec [REDAKOVANÉ] bol povinný vypracovať znalecký posudok v lehote 30 dní od doručenia spisu.

Po podaní odvolania proti uzneseniu okresného súdu zo 16. novembra 2016 bol spis 15. februára 2017 predložený na rozhodnutie o podanom odvolaní Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), kde sa nachádzal až do jeho vrátenia okresnému súdu 27. novembra 2017.

K uvedenému ústavný súd uvádza, že postup okresného súdu po podaní odvolania žalovaným proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 17 C 40/2011 zo 16. novembra 2016 tak, ako to vyplýva z uznesenia krajského súdu sp. zn. 9 Co 59/2017 z 30. októbra 2017, nebol správny a spis bol krajskému súdu predložený bezdôvodne, keďže proti uzneseniu, ktoré bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, bola prípustná sťažnosť, o ktorej mal správne rozhodnúť sudca okresného súdu. Z uvedeného teda možno konštatovať, že v čase od predloženia veci krajskému súdu do vrátenia veci okresnému súdu (obdobie deviatich mesiacov, pozn.) došlo k priet'ahom v napadnutom konaní v dôsledku neefektívneho úkonu okresného súdu.

Vo vzťahu k uvedenému však ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa stabilizovanej judikatúry nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 48/03, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, II. ÚS 107/06). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovelo (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, II. ÚS 107/06).

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v čase predbežného prerokovania tejto sťažnosti bol už súdnym znalcom [REDAKOVANÉ] vypracovaný znalecký posudok a okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 13. november 2018.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v danej veci po nadobudnutí právoplatnosti nálezu vydaného v napadnutom konaní signalizuje len ojedinelý priet'ah, ktorý však svojou intenzitou zatiaľ v období po vydaní nálezu v napadnutom konaní relevantne nezasiahol do sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. listiny ani do práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018